

OBVEŠČEVALEC

LETO X

LITIJA 1969

ŠT. 5

Nadaljnji razvoj samoupravljanja in potrebne spremembe statuta in drugih splošnih aktov

Uvedba delavskega samoupravljanja v letu 1950 je prinesla korenite spremembe v gospodarskem in političnem življenju v Jugoslaviji. Delavci so postali neposredni upravljalci v družbenih odnosih. Spočetka in nadaljnja leta je bilo samoupravljanje urejeno še precej v mejah zakonskih predpisov. Ustava iz leta 1963 je prinesla nadaljnji razvoj. Po ustavi sta temelj družbene ekonomske ureditve Jugoslavije združeno delo s produktijskimi sredstvi, ki so družbena lastnina, ter samoupravljanje delovnih ljudi v produkciji in delitvi družbenega proizvoda v delovni organizaciji in družbeni skupnosti.

Povzeto iz ustave v glavnih točkah obsega samoupravljanje v delovni organizaciji zlasti pravico in dolžnost delovnih ljudi, da:

- upravljajo delovno organizacijo neposredno ali po organih upravljanja, ki jih sami volijo,
- organizirajo proizvodnjo ali drugo dejavnost, skrbijo za razvoj delovne organizacije in določajo načrte ter programe za njeno delo in razvoj,
- odločajo o rabi družbenih sredstev in razpolaganju z njimi ter jih gospodarsko smotrno uporabljajo,
- razporejajo dohodek delovne organizacije in zagotavljajo razvoj materialne osnove svojega dela: da delijo dohodek med delovne ljudi, da izpolnjujejo obveznosti delovne organizacije do družbenih skupnosti,
- odločajo o vstopu delovnih ljudi v delovno organizacijo, o prenehanju njihovega dela itd.,
- urejajo in izboljšujejo pogoje za svoje delo, organizirajo varstvo pri delu itd.

Vsak akt, s katerim se krši pravica samoupravljanja delovnih ljudi, je protiustaven. Po kazenskem zakonu pa je poudarjena narava in pomen samoupravljanja in predstavlja protizakonito oviranje izvrševanja pravic v samoupravnih organih kaznivo dejanje.

Skladno z ustavo in zakonom sprejema delovna organizacija statut in druge splošne akte, s katerimi se urejajo odnosi v delovni organizaciji. Statut določa notranjo organizacijo, delovno področje, odgovornost organov upravljanja in druga vprašanja, ki so pomembna za samoupravljanje v delovni organizaciji in za njeno poslovanje. V statutu je lahko določeno tudi, da imajo posamezni deli v delovni organizaciji določeno poslovno samostojnost itd.

Temeljni zakon o delovnih razmerjih in Temeljni zakon o podjetjih iz leta 1965 pomenita še nadaljnji razvoj samoupravljanja v delovnih organizacijah. Opredeljeni so bili organi podjetja, ki upravljajo podjetje — delavski svet, upravni odbor in direktor. Delovni ljudje, kot člani delovne skupnosti upostavljajo medsebojna razmerja in samostojno določajo medsebojne dolžnosti in pravice. Temeljne določbe o delovnih razmerjih ureja delovna skupnost v statutu.

Že v letu 1968 so bili izdani novi predpisi, ki spreminjajo položaj delovnih organizacij in samoupravljanje, kot ustavni amandmaji, zvezne in republiške ustave, zakon o spremembah in dopolnitvah Temeljnega zakona o podjetjih, zakon o prenehanju določb zveznih predpisov in še številni drugi predpisi oz. spremembe predpisov. Po ustavnem amandmaju XV (zvezna ustava) delovni ljudje, uresničujoč samoupravljanje v delovni organizaciji kot celoti in v organizacijah združenega dela v njeni sestavi, v skladu z ustavo in zakonom, določajo vprašanja, o katerih odločajo neposredno in poverjajo določene funkcije upravljanja delavskemu svetu glede na naravo dejavnosti delovne organizacije drugemu ustreznemu organu samoupravljanja, določene izvršilne funkcije pa njemu odgovornim kolektivnim in individualnim organom, ki jih voli delavski svet. Delovni ljudje v delovnih organizacijah določajo organe upravljanja delovne organizacije in organizacij združenega dela v njeni sestavi, določajo njihovo delovno področje in čas, za katerega se ti organi volijo, ter pogoje in način njihove izvolitve oz. razrešitve, itd.

Preprosto povedano na podlagi omenjenih sprememb ustavnih in drugih zakonskih predpisov bo s statuti potrebno še nadalje širiti in krepiti samoupravljanje v delovnih organizacijah. Delovne organizacije bodo same določale število samoupravnih organov, obvezen je le delavski svet, razen v manjših organizacijah, kjer celotni kolektiv opravlja funkcijo samoupravnega organa. Delovna organizacija bo v bodoče sama določala število samoupravnih organov, določala njihovo pristojnost, način izvolitve in dobo za katero jih bodo volile. Dosedaj smo vsako leto na novo izvolili polovico članov DS, v bodoče bomo lahko vse naenkrat in lahko za daljšo dobo kot dve leti, zakon bo morebiti določal najdaljšo dobo (mandatno dobo) organov samoupravljanja. Znotraj delovne organizacije bodo organi samoupravljanja sami odločali, katerim dosedanjim enotam bodo dali značaj samostojne organizacije združenega dela kot pravne osebe ali lastnost samostojne organizacije združenega dela, ki ne bo pravna oseba in druge oblike organizacij združenega dela (poslovne enote, obrate, itd.) z drugačnim obsegom samoupravnih pravic, določenih s statutom ali s pogodbo na podlagi statuta.

Na tem mestu se ne bomo spuščali v podrobnosti vseh ustavnih in zakonskih sprememb izišlih v preteklem in letošnjem letu. Naš namen je predvsem, da seznanimo širši kolektiv, da so pred nami zelo obsežne in pomembne naloge. Spremembe bo treba izvesti najkasneje do konca letošnjega leta, opraviti bo treba nove volitve delavskega sveta in drugih kolektivnih organov (upravnega oz. izvršnega odbora, komisij itd.). Določiti

bo treba katerim dosedanjim poslovnim enotam bomo dali samostojnost oz. kakšne organizacije združenega dela bomo imeli in določili njihovo obliko.

Delavski svet naše delovne organizacije je že pred časom določil, da je treba izvesti revizijo statuta in pravilnikov (katerih je že preko 20) neglede na ustavne in zakonske spremembe, ker je potrebno pravilnike (splošne akte) prilagoditi potrebam in stvarnemu položaju oz. razvoju podjetja. Komisija za izdelavo statuta se je že parkrat sestala. Delo okrog teh priprav je porazdelila na določeno število članov (podkomisije), da se zaenkrat ločeno obravnavajo event. potrebne spremembe celotne organizacije podjetja, oblike samoupravljanja, določila glede narodne obrambe, varnosti pri delu, delovnih razmerij, itd. To delo se bo moralo kmalu zaključiti, da bo komisija za izdelavo statuta

pravočasno obravnavala predloge oz. osnutke in jih dala kot predlog delavskemu svetu in v obravnavo celotnemu kolektivu. Tudi izvršilni odbor sindikalne podružnice je razpravljal o teh problemih in bo pri obravnavanju predlogov tesno sodeloval.

Od nas samih je predvsem odvisno, da bomo pravočasno pripravili predloge osnutkov sprememb statuta in pravilnikov in da bo pri tem sodeloval čim širši krog članov kolektiva, da bodo oblike samoupravljanja še boljše, poslovanje podjetja prožnejše in še uspešnejše. Zato smo se odločili, da v našem glasilu odpremo razpravo o prej omenjenih nalogah in bomo z važnejšimi predlogi sprememb seznanjali člane kolektiva. Vsak ustmen ali pismen predlog bo komisiji zelo dobrodošel.

A. A.

Bombaž

Bombaževca je že okoli 5000 let znana kulturna rastlina. Domovino bombaževca smatramo Kitajsko ali Indijo, vendar so tudi prvotni prebivalci Amerike pridelovali bombaž. V Egiptu so spoznali bombaž okoli leta 80, v Srednji Evropi pa šele okoli leta 1000. Do takrat so uporabljali v Evropi le lanene in volnene tkanine.

V ZDA so začeli sistematično saditi bombaževca v začetku 17. stoletja.

Uvoz bombaža v Evropo je začel prodirati šele v drugi polovici 18. stoletja po industrijski revoluciji, ki se je začela v Angliji z iznajdbo predilnega stroja 1769. leta.

Od leta 1800 pa do danes je bombaž najvažnejša tekstilna surovina sveta in je poleg žita najvažnejše blago svetovne trgovine. Bombaževca pa ni le tekstilna rastlina, temveč tudi oljarica. Svetovna proizvodnja bombaževih semen znaša ca. 19 000 000 ton, ki se v glavnem predeluje v maščobe in jedilno olje.

Pridelek bombaža na svetu v l. 1968/69

Država	Število bal	V tonah	V %
ZDA	10 800 000	2 354 000	20,6
SSSR	9 500 000	2 071 000	18,2
Kitajska	6 700 000	1 460 000	12,8
Indija	5 000 000	1 090 000	9,5
Brazilijska	3 350 000	730 000	6,4
Pakistan	2 400 000	523 000	4,6
Meksiko	2 300 000	501 000	4,4
Egipt	1 940 000	423 000	3,7
Turčija	1 875 000	408 000	3,7
Jugoslavija	15 000	3 000	0,3
Ostale države	8 420 000	1 836 000	15,8
Skupaj	52 300 000	11 399 000	100,0

Iz razpredelnice je razvidno, da imamo na svetu 9 velikih področij, kjer gojijo bombaževca, to so: ZDA, SSSR, Kitajska, Indija, Brazilijska, Pakistan, Meksiko, ZAR in Turčija.

Razen v omenjenih 9 državah, goje bombaž še v 63 drugih državah, ki so skoraj vse v zadnjih letih znatno povečale površine posejane z bombaževcem,

povečale so hektarski donos in izboljšale kakovost pridelka.

Hektarski pridelek je v različnih področjih kulture bombaževca različen. V SSSR je npr. pridelek na hektar 5-krat večji kot v Indiji. Vzrok je predvsem v zastaralih načinih kulture, neprimernem podnebju in pomanjkanju vlage v času glavne rasti. Zato je pridelek majhen, kvaliteta pa slaba, posebno glede dolžine, trdnosti in barve vlakna.

Naslednja tabela nam prikazuje pridelek bombaža v kg na 1 hektar posejane zemlje z bombaževcem v nekaterih deželah:

Država	kg/1 ha
Izrael	1096
Avstralija	1090
SSSR	847
Grčija	702
ZAR	639
Meksiko	630
Turčija	551
ZDA	501
Bolgarija	343
Jugoslavija	331
Kitajska	300
Brazilijska	244
Indija	141
Uganda	75
Celotni svetovni povpreček	334

Obiranje bombaža

Čas obiranja bombaža je odvisen od časa zorenja posameznih vrst, od časa setve in od vremena med rastjo bombaževca. Poznamo ročno in strojno obiranje bombaža.

Ročno obiranje zahteva veliko spretnost in izkušnost, dobimo pa najčistejši bombaž, ker lahko izbiramo le popolnoma zrelo in zdravo vlakna. Ročni nabiralec nabere dnevno od 80 do 100 kg bombaža s semeni, kar da 28—30 kg čistih bombažnih vlaken. Za eno balo bombaža, ki tehta v ZDA okoli 225 kg, porabimo 560 do 650 kg bombaža s semeni, ki je nabran v 50 do 60 urah. Ker je ročno nabiranje zelo drago in počasno ga uporabljamo le za najfinejše vrste bombaža.

Zaradi prevelikih stroškov pri ročnem obiranju uporabljamo že od leta 1850 dalje obiralne stroje. Danes poznamo v glavnem 3 tipe teh strojev, kateri pnevmatsko odsesavajo vlakna s semeni in jih skozi cevovod odnese v zbiralnik. En tak stroj lahko obere v eni uri za okoli 2,5 bale ali 560 kg bombaža. Glavno obiranje bombaža je v ZDA, SZ, Kitajski, Indiji in ZAR meseca oktobra.

Odzrnjevanje bombaža

Strojno obrani bombaž je še zelo nečist zato moramo odstraniti oz. odtrgati vlakna od semen, kar imenujemo odzrnjevanje ali egreniranje, ter očistiti bombaž vseh ostalih primesi kot so ostanke glavic, listov, stebel, prahu itd.

Vse to delamo v posebnih prostorih — egrenirnicah s posebnimi egrenirnimi stroji. Očiščen bombaž se potem sortira po kvaliteti, barvi, dolžini vlaken itd. ter stiska v bale. Tako zgoščen bombaž (15—25-krat) je primeren za transport, olajša vskladiščenje, razen tega pa je odpornejši proti ognju, vdiranju vlage itd.

Naslednja tabela prikazuje 10 največjih izvoznikov bombaža v letu 1967/68:

Država	Ton	%
1. ZDA	1 052 000	26,8
2. ZSSR	542 100	13,8
3. Egipt	310 700	7,9
4. Meksiko	300 500	7,6
5. Turčija	227 400	5,9
6. Brazilija	220 700	5,6
7. Sudan	148 500	3,8
8. Sirija	125 500	3,2
9. Pakistan	122 500	3,1
10. Nikaragua	93 200	2,4
11. Ostale države	779 800	19,9

Skupni izvoz bombaža celega sveta je 3 922 900 ton. Od tega socialistične države 552 500 ton ali 14,1 %, ostale države 3 370 400 ton ali 85,9 %.

Kako se bombaž kupuje

Bombaž se kupuje na borzah.

Največje borze za trgovino bombaža so v New Yorku, New Orleansu, Londonu, Liverpoolu, Le Havru, Bremenu, Aleksandriji, Bombayu, Karačiju in Moskvi.

Za označevanje kakovosti bombaža glede čistoče, barve in karakterja, se uporabljajo posebni standardi, katere izda vsaka država za sebe.

Najbolj poznani standardi bombaža so ameriški na bazi katerih so izdelani tudi ostali standardi ostalih držav za kratko in srednje vlaknati bombaž od 19 do 35 mm. Za dolgovlaknati bombaž (nad 35 mm) pa so izdelani posebni standardi (Egipt, Sudan, Peru in drugi).

Vsi ti standardi so v uporabi tudi na evropskih borzah. Posamezne borze, npr. Bremen, pa imajo še svoje standarde.

Bombaž se prodaja na zgoraj omenjenih borzah lahko — prvič po: **terminskih kupcijah**. Prodajalec in kupec skleneta pogodbo za kasnejši čas dobave bombaža, torej za bombaž, ki je včasih še v rasti na nasadu.

Drug način trgovine z bombažem, kar je danes zelo v rabi, je nakup po: **vzorcu ali tipu**. Kupec lahko kupi

bombaž po vzorcu, ki mu ga trgovec prezentira. Bombaž, iz katerega vzorec izvira, pa še ni v skladišču.

Tretji način je trgovina v **skladišču**, pri kateri je ves bombaž, ki ga na borzi kupimo, že v skladišču borze.

V naši državi imamo za nakup bombaža in drugih vlaken za naše predilnice posebna uvozna podjetja, katera so za to več ali manj specializirana. Ta podjetja so: Centrotekstil — Beograd, Poslovno združenje tekstil indust. — Ljubljana, Jugotekstil — Ljubljana, Tekstil — Zagreb, Makoteks — Skopje, Jugopamuk — Strumica.

Jugoslavija kupuje bombaž največ po drugem načinu, to je po vzorcu ali tipu.

Pri nas se iz leta v leto uvoz bombaža povečuje, tako da se je od leta 1959 v odnosu na leto 1968 povečal od 43 000 ton na 90 000 odnosno za 47 000 ton več, tj. za 109 %.

V svetovnem merilu se je odnos Jugoslavije proti celotni potrošnji bombaža v svetu povečal od 0,43 na 0,79 %.

Cene bombaža so zelo spremenljive. Cene niso le odvisne od ponudbe in povpraševanja, temveč tudi od velikosti zaloga, kakovosti in dozorelosti bombaža, trgovskih pogodb, političnega in ekonomskega položaja itd.

Po uzancih borze v New Yorku velja kot osnova za ceno severno ameriškega bombaža sorta Upland Standard Middling z dolžino vlakna 1" (25,4 mm).

Cene drugih kvalitet kot Middling so na borzah za določeno obdobje stalno določene v odvisnosti od cene Middlinga.

Na primer zadnja cena Middlinga 1" je bila na liverpoolski borzi 54,70 centov to je 683,75 din za 1 kg. Cene terminske dobave so večinoma nekoliko nižje.

Naslednja razpredelnica prikazuje največje potrošnike bombaža v letu 1968:

Država	V tonah	%
1. ZDA	2 057 000	18,1
2. ZSSR	1 604 000	14,1
3. Kitajska	1 518 000	13,4
4. Indija	1 100 000	9,7
5. Japonska	706 000	6,2
6. Pakistan	304 000	2,7
7. Francija	268 000	2,4
8. Brazilija	260 000	2,3
9. Zahodna Nemčija	255 000	2,2
10. Italija	241 000	2,1
11. Velika Britanija	195 000	1,7
12. Ostale države	2 831 000	25,1
Skupna potrošnja na svetu	11 339 000	100,0
	ali 52,3 milj. bal	

Jugoslavija je na 22 mestu z 90 000 tonami (0,8 %).

Iz razpredelnice je razvidno, da je bila celotna potrošnja bombaža v svetu 11 339 000 ton in sicer v socialističnih državah 3 736 000 ton ali 32,9 % in v ostalih državah 7 603 000 ton ali 67,1 %.

Cveto Vidovič

Mesto našega podjetja v tekstilni industriji Slovenije

Tekstilna industrija ima pomembno vlogo v slovenskem gospodarstvu. Zaposluje 212 000 delavcev. Takoj po vojni je bila ta industrija ena tistih panog, ki je zaradi razširjenosti prispevala velik delež akumulacije za izgradnjo ostale industrije. Kljub temu, da je bilo večkrat rečeno, da tekstilna industrija nima perspektive na slovenskem področju in da je tovrstna panoga za nerazvita področja, ima še vedno vidno vlogo v slovenskem gospodarstvu.

Karakteristično za tekstilno industrijo je, da zaposluje znatno število ženske delovne sile in sicer 65 % od skupno zaposlenih, medtem ko v ostali industriji in rudarstvu sodelujejo ženske s 35 %.

Nas toliko bolj zanima mesto in vloga našega podjetja v tej panogi. Na podlagi analiz Poslovenega združenja tekstilne industrije Slovenije lahko ugotavljamo katero mesto zaseda naše podjetje v bombažni grupi tekstilcev, ki zajema 16 podjetij in katerih vrednost

celokupne proizvodnje je v 1968. letu znašala 1,201.338 tisoč din.

Ugotavljamo lahko, kot je razvidno iz spodnje tabele, da je naše podjetje na 7. mestu po delovni sili, na 6. mestu po delovnih pripravah, na 8. mestu po lastnih obratnih sredstvih, prav tako po višini poslovnega sklada, na 5. mestu po vrednosti gotove proizvodnje, na 4. mestu po doseženih skladih, na 7. mestu po amortizaciji in na 2. mestu po povprečno izplačanih osebnih dohodkih.

Na vpogled dajemo spodnjo tabelo, na kateri so z arabskimi številkami šifrirana posamezna podjetja v

bombažni grupi, rimske številke pa označujejo mesto na rang lestvici. Naše podjetje ima šifro »7«, na enak način lahko ugotovite tudi mesto ostalih podjetij po posameznih postavkah v tej grupi.

Iz te primerjave lahko sklepamo, da je poslovanje našega podjetja solidno, na kar ima gotovo velik vpliv pravilna poslovna politika in pravilna izbira asortimana. Ta uspeh je posebno pomemben prav v sedanjem času, ko nekatera podjetja z velikim številom zaposlenih in visoko vrednostjo delovnih priprav v naši panogi komaj životarijo, kar zopet prepričljivo prikazuje spodnja tabela.

Andrej Kralj

Rang lestvica	Delovna sila	Delovne priprave	Lastna obratna sredstva	Poslovni sklad	Vrednost gotove proizv.	Doseženi skladi	Am	Skladi + Am	Povpr. Neto OD na mesec
I	1	1	1	1	1	6	2	2	15
II	2	2	2	2	2	15	1	10	7
III	3	3	10	3	10	11	10	1	6
IV	4	10	5	10	3	7	3	5	11
V	5	5	6	6	7	12	5	6	13
VI	6	7	11	11	5	5	11	11	12
VII	7	8	12	5	6	4	7	7	10
VIII	8	11	7	7	4	10	13	3	14
IX	9	4	3	12	12	2	6	15	3
X	10	6	4	4	4	1	4	12	2
XI	11	12	15	15	8	14	8	4	5
XII	12	13	9	8	9	3	15	13	4
XIII	13	9	8	13	13	13	12	14	9
XIV	14	15	14	9	15	9	9	9	1
XV	15	14	13	14	14	16	14	8	16
XVI	16	16	16	16	16	8	16	16	8

Dejavnost civilne zaščite v našem podjetju

V preteklem obdobju je obstojala v podjetju organizacija civilne zaščite, ki pa ni razvila večje aktivnosti. S sprejemom republiškega zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, pa je bila izvedena reorganizacija civilne zaščite. Formirale so se ekipe za:

- tehnično reševalno službo,
- požarno varnostno službo,
- sanitetno službo,
- službo reda in varnosti,
- obveščevalno službo,
- kemično službo.

V te službe je zajeto ca. 140 oseb.

V letu 1968 in 1969 so vsi člani posameznih služb uspešno zaključili 20-urne tečaje, nekaj članic sanitetne ekipe pa je opravilo 80-urni sanitetni tečaj.

Naloga enot civilne zaščite je, da ob večjih naravnih nesrečah in katastrofah nudijo strokovno pomoč in da čimprej odstranijo posledice nesreč, saj v časopisju lahko zasledimo, da v takšnih primerih prevzamejo vodstvo reševanja enote civilne zaščite (v Hrastniku, Zagorju itd.).

Kakšne so nevarnosti v našem podjetju?

- Največja nevarnost je požar, ker predelujemo lahkovnetljivi material;
- ker smo na potresnem področju, obstoja nevarnost potresa;
- posamezni objekti so niže ležeči od reke Save, zato obstoja nevarnost zalitja.

V primeru vojne pa imajo organizacije civilne zaščite še večje naloge in odgovornosti. Nov Zakon o na-

rodni obrambi daje še več poudarka organizaciji CZ in združuje vse organe, ki delajo na tem področju.

Ker ni možno brez primerne strokovne opreme izpolnjevati zadanih nalog, je treba enote primerno opremiti.

Prav tako brez strokovnega izpopolnjevanja ni mogoče zadovoljivo pristopiti k reševanju življenj in imetja. Novi Zakon o narodni obrambi zato predpisuje, da se morajo člani enot civilne zaščite stalno strokovno izpopolnjevati.

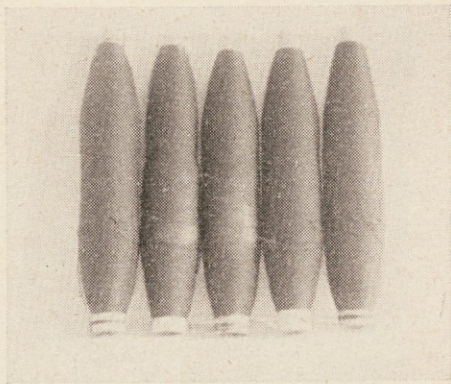
Z novimi napor pri organizaciji vseljudske obrambe smo dosegli Slovenci na področju literature popolno enakopravnost z drugimi jugoslovanskimi narodi. Vse strokovne revije s tega področja izhajajo tudi v našem jeziku. Strokovno je zelo dobro urejena slovenska revija »Naša obramba«, ki izhaja mesečno. Člani civilne zaščite imajo veliko željo za strokovnim izpopolnjevanjem, saj se je samo v podjetju naročilo 150 oseb, pričakujemo, da bo do konca leta naraslo število naročnikov na 200.

S samoizobraževanjem bo možno učni program, ki je predpisan za člane CZ in vojaške obveznike skrajšati, kar je tudi ena izmed nalog te revije.

V bližnji prihodnosti je predvidena skupna vaja vseh enot civilne zaščite na območju mesta Litije. Slična vaja je bila izvedena že na kranjskem mestnem območju, ki je dobro uspela. S to vajo bo prikazan uspeh dosedanjega dela, pokazale pa se bodo tudi pomanjkljivosti, ki jih bo treba v bodoče še odpravljati.

Franc Lesjak

Reklamacija

V zadnjem času, bi lahko rekli, da kupci pogosteje reklamirajo naše izdelke. Vzrok temu je zahteva po čedalje boljši kvaliteti in zahtevnosti tržišča pri končnih izdelkih. Dostikrat se izgovarjamo na slabo surovino, toda naše kupce to ne zanima in moramo doma napraviti vse potrebno da zadovoljimo njihove želje.

Omenil bi le eno od reklamacij v začetku meseca septembra: Kupec je reklamiral strgane in predebele kopsje z belimi pasovi, kot je razvidno iz fotografije.

Nepravilnost je nastala že v česalnici oz. predredilnici zaradi neodgovarjajoče številke predpreje, ki je nihala na lažje in težje. V predilnici so nastali zaradi tega predebeli kopsi, nekateri so se strgali, drugi pa so bili odtisnjeni z belimi pasovi.

Samo hitra intervencija bi lahko preprečila večjo škodo, to pa se je vleklo precej časa zaradi različnih izgovorov. Povrh vsega pa je še vlagalnica »pripoznala« te deformirane navitke za dobre in reklamacija je bila tu. Tudi kontrolna služba v tem primeru ni napravila svojega.

Škoda bo ocenjena in jo bomo morali plačati.

Na kvaliteto naših izdelkov moramo biti pozorni vsi zaposleni. V ta namen so bili organizirani tudi seminarji o kvaliteti po izmenah. Lahko trdim, da smo z njimi dosegli, da večina zaposlenih s trudom in vestnostjo opravlja svoje delo, ostali pa so še posamezniki, ki ne spoštujejo napotkov glede kvalitete. Ti ljudje delajo pravilno le toliko časa dokler jih kdo opazuje, potem pa zopet po starem.

Misel, da smo predilnica s tradicijo nas ne sme uspavati, kajti dober glas bomo obdržali v sedanjem času le s kvalitetnimi izdelki. Samo takšni izdelki nam bodo dali dober zaslužek, od katerega ni odvisno samo nas 900 zaposlenih, temveč tudi naši družinski člani.

L. P.

Tekmovanja ob tovarniškem prazniku

Ob tovarniškem prazniku je Sindikalna podružnica podjetja organizirala v času od 4. do 7. septembra športna tekmovanja v nogometu, namiznem tenisu, šahu in streljanju. Gasilci pa so organizirali tekmovanje tovarniških desetih. Z udeležbo na teh tekmovanjih so člani kolektiva počastili pomembnost našega praznika.

V nadaljevanju vam dajemo nekaj rezultatov s teh tekmovanj:

Tekmovanje strelcev dne 5. 9. 1969:

I. ekipa		V. ekipa	
Borštnar Jože	79 točk	Pintar Edi	65 točk
Jug Marjan	82 točk	Mandelj Karel	64 točk
Potisek Franc	76 točk	Potisek Anton	60 točk
	<u>237 točk</u>		<u>189 točk</u>
II. ekipa		VI. ekipa	
Grilj Jernej	78 točk	Poznajšek Jože	65 točk
Retar Ivan	64 točk	Dobravec Mirko	60 točk
Kralj Martin	77 točk	Mešič Lado	53 točk
	<u>219 točk</u>		<u>178 točk</u>
III. ekipa		VII. ekipa	
Zupan Rudi	73 točk	Jelnikar Leon	60 točk
Mali Franc	73 točk	Krhlikar Rado	67 točk
Podkrajšek Karel	66 točk	Dolinšek Mirko	50 točk
	<u>212 točk</u>		<u>177 točk</u>
IV. ekipa		VIII. ekipa	
Krhlikar Slavko	77 točk	Brinovec Branko	59 točk
Rink Jože	70 točk	Žibert Ivan	53 točk
Retar Anton	45 točk	Dragar Anton	41 točk
	<u>192 točk</u>		<u>153 točk</u>

IX. ekipa

Tomažič Alojz	37 točk
Zupančič Milan	53 točk
Dragar Janez	51 točk
	<u>141 točk</u>

Najboljši posamezniki so:

1. Jug Marjan	82 točk
2. Borštnar Jože	79 točk
3. Grilj Jernej	78 točk

in tako dalje.

Tekmovanje v namiznem tenisu:

1. mesto Škoberne Franc,
2. mesto Vidovič Gojko,
3. in 4. mesto delita Cvetežar Danilo in Mandelj Lado,
5. mesto Rink Jože,
6. mesto Ponebšek Marko
7. mesto Mali Franc.

V šahu pa je prvo mesto zasedel Rink Jože.

V nogometu so tekmovali z gosti iz Nemčije, zato je Predilnico zastopal Nogometni klub Litija, ker gostje redno tekmujejo in če bi bili igralci samo iz Predilnice, ne bi bili dorasli nasprotniku. Rezultat tekem je bil sledeč: B moštvo Litije in gostje 2 : 2, med prvim moštvom Litija in gosti pa 3 : 2 za domače.

Ob obletnici sindikatov je Občinski sindikalni svet s sodelovanjem Občinske športne zveze organiziral športna tekmovanja in to v naslednjih disciplinah: v malem nogometu, namiznem tenisu, v šahu pa se bodo pomerili v zimskem času. Tekmovanja so se udeležili člani sindikalnih podružnic iz Predilnice Litija, Lesne industrije, Tovarne usnja Smartno, Gradbenega podjetja in prosvetni delavci. V namiznem tenisu so prvo mesto zasedli prosvetni delavci, v malem nogometu pa Predilnica Litija.

Proslava 100-letnice gasilstva na Slovenskem

IN TEKMOVANJE NAŠIH GASILCEV

Dne 17. avgusta letos je bilo ob šestih zjutraj pred restavracijo Pošta zelo živahno. Čakala sta dva Sapova avtobusa da odpeljeta udeležence proslave 100-letnice gasilstva na Slovenskem v Metliko. Zanimanje za to proslavo je bilo veliko, tako da je Občinska gasilska zveza Litija prejela preko sto prijav in jih je moralo nekaj ostati doma zaradi določenega števila sedežev v avtobusih. Iz Litije je tako odpotovalo 87 udeležencev, iz Šmartnega pa se je priključil še gasilski avto in nekaj osebnih avtomobilov. Tako je kolona krenila preko Bogenšperka na avtocesto.

Iz našega podjetja se je proslave udeležilo 32 članov s kompletno gasilsko desetino, ki je sodelovala v povorki s praporom na čelu, drugo desetino pa je dala občinska gasilska zveza Litija. V povorki je sodelovalo 25 članov s sedmimi prapori in dva stara prapora iz Litije in Šmartnega.

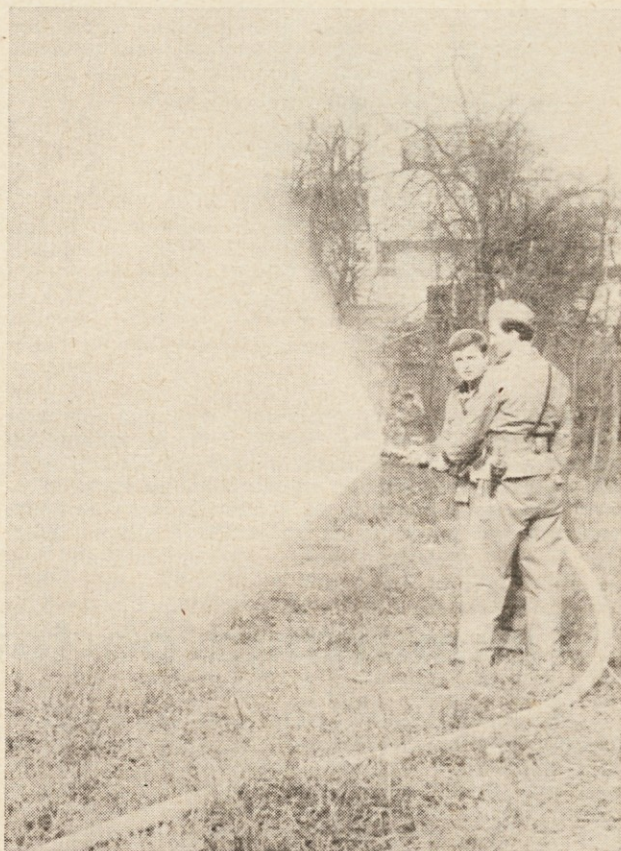
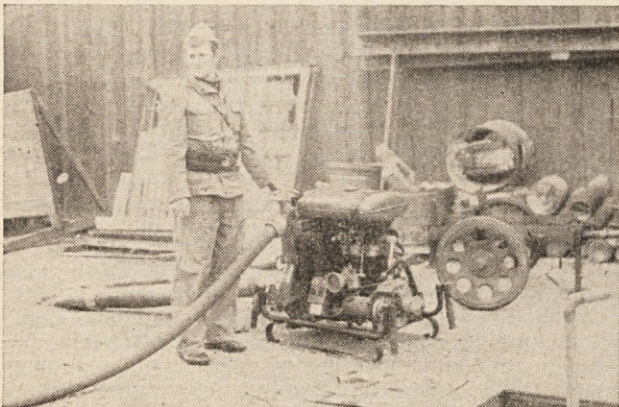
V Metliko smo prišli pravočasno, čeprav smo morali vozila parkirati 3 km izven Metlike zaradi velikega števila avtobusov in gasilskih vozil, ki niso smela parkirati v mestu.

Mesto nas je sprejelo v soncu in z lepo okrašenimi ulicami z izobešenimi zastavami, kar je dalo veličastno vzdušje in udeležencem proslave nepozabno doživetje.

Povorka se je formirala po točnem vrstnem redu, za kar smo razpored prejeli že doma, da smo vedeli že vnaprej v katerem ešalonu bomo sodelovali.

Najčudovitejši pogled je bil na morje praporov, od starih do današnjih, ki so plapolali v vetru. Ešalon starih praporov je bil na čelu povorke, nato so se zvrstili prapori občinskih gasilskih zvez Slovenije, prapori iz bratskih republik in gasilskih društev. Nato so strumno korakali mimo slavnostne tribune oddelki poklicnih gasilskih brigad, industrijskih enot in prostovoljnih gasilcev. Za njimi pa stari gasilski vozovi s konjsko vprego in raznim starim orodjem (platnena vedra, požarni kavliji, ročne črpalke, batne črpalke, parne črpalke na konjsko vprego itd.), nato pa najso-dobnejše gasilsko orodje in oprema za reševanje.

Vsa množica preko 3000 gasilskih uniform se je postrojila pred slavnostno tribuno, na kateri so bili številni visoki gasilski in politični funkcionarji Jugoslavije in iz zamejstva. Po končanem slavnostnem govoru, ki ga je imel predsednik IS SRS tov. Stane Kavčič in po drugih pozdravnih govorih je bila izvedena lepo oblikovana demonstrativna gasilska vaja, na kateri smo videli način gašenja s sodobnimi gasilnimi sredstvi kot so vodna megla, protipožarni premazi lesa, gasilni prah, gašenje lahko vnetljivih tekočin s CO₂ plinom itd. Odred JNA pa je prikazal posledice atomskega žarčenja in dekontaminacijo ljudi in opreme. Po končanem programu se je razvilo tovariško srečanje pri mnogih stojnicah in hitri postrežbi po zelo nizkih cenah. Vsak udeleženec proslave je tako odnesel iz prijazne belokranjske doline lepe vtise.

Industrijsko gasilsko društvo našega podjetja je eno najboljših društev v občinski zvezi. Zaradi tega nas tudi gasilska društva s terena vabijo k udeležbi na proslavah raznih obletnic. Tako smo se udeležili proslav v Gabrovki, Javorju, Kresnicah, Polšniku in v Šmartnem. Člani našega društva radi sodelujejo na terenu.

Ob tovarniškem prazniku smo tudi izvedli gasilsko tekmovanje vseh desetini na izmenah.

V mokrem trodelnem napadu s podiranjem tarč so tekmovale tri desetine in sicer iz vsake izmene po ena. Najboljši čas je dosegla desetina 2. izmene, ki jo je vodil Borštnar Jože. Drugo mesto je zasedla desetina 1. izmene (vodja Grilj Jernej) in tretje mesto desetina 2. izmene pod vodstvom Zupan Rudija.

Najboljša desetina je opravila nalogo v 91 sekundah, druga v 115 sekundah in tretja v 122 sekundah.

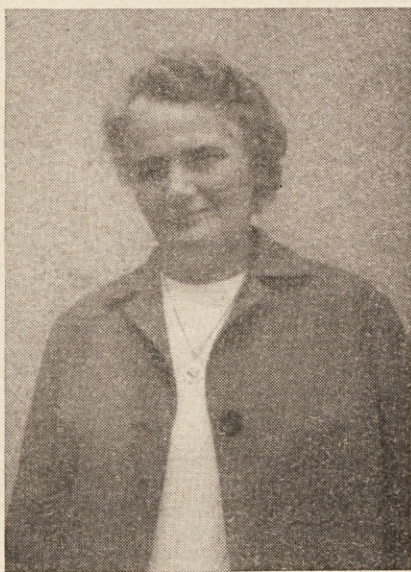
Sestav desetini, ki so se plasirale na

1. mesto	2. mesto	3. mesto
Borštnar Jože	Grilj Jernej	Zupan Rudi
Dragar Anton	Zaman Anton	Škrabajna Anton
Žibert Ivan	Retar Ivan	Končar Rafko
Zupančič Jože	Zupančič Janez	Razpotnik Marjan
Lupše Jože	Antonič Ivan	Flus Jože
Ceglar Franc	Hočevnar Ivan	Ajdonik Stane
Rozina Ivan	Jug Marjan	Zaiček Jože
Češek Adi	Krhlikar Slavko	Dragar Janez
Koci Stane	Kralj Martin	Oven Franc
Lokar Alojz	Gretič Jože	Koci Vinko
Brinovec Branko		

Pohvaliti pa je treba vse tri desetine, ki so se močno prizadevale za čimboljši uspeh, kar se je pokazalo pri doseženih rezultatih.

Zupan Rudi

Upokojene so bile

Pene Marija, roj. 28. 10. 1913 v Hotiču.

Izhaja iz delavske družine, v kateri je bilo 6 otrok. Osnovno šolo je obiskovala v Hotiču.

Do prve zaposlitve v našem podjetju tj. do 30. 10. 1945 je bila doma pri starših. Takrat se je zaposlila pri nas na mikalnikih, kjer je delala do invalidske upokojitve 31. 8. 1969.

Njena skupna delovna doba, ki je prebita v našem podjetju, znaša skoraj 24 let.

Tov. Penetova je precej časa hodila na delo iz Hotiča peš. Pripovedovala je o dostikrat slabi poti, dežju, snegu, zametih itd. Večkrat je morala, ko je Sava poplavlila cesto, tudi preko Konja v službo. Kljub temu, da je imela precej dolgo pot, dela ni nikoli zamujala, rada je delala tudi v nadurah in ob nedeljah.

Nejedly Zofija, roj. 21. 8. 1914 v Crvenki.

Izhaja iz revne delavske družine. Oče je padel v I. svetovni vojni. Materi je ostalo sedmero nepreskrbljenih otrok, od katerih je bila ona najmlajša.

Po končani osnovni šoli se je morala že z 12 letom starosti zaposliti v opekarni. Zaradi težkega dela je zbolela in se kasneje zaposlila kot gospodinjska pomočnica pri bratu v Litiji.

Leta 1937 se je poročila in vzgojila 5 otrok. Med okupacijo je bil mož v NOV, sama pa je brez zaposlitve morala skrbeti za takrat 3 nepreskrbljene otroke.

Leta 1946 se je zaposlila v našem podjetju. Zaradi bolezni je delo prekinila za 7 mesecev. Ponovno se je zaposlila aprila 1949. Najprej je delala približno 1 leto pri čistilni koloni, nato pa v predilnici nekaj časa kot pomagalka, v glavnem pa kot predica do upokojitve 31. 8. 1969.

Leta 1955 je bila odlikovana z Medaljo dela. V letu 1960/61 je bila članica delavskega sveta, večkrat pa je sodelovala tudi v raznih komisijah.

Njena skupna delovna doba znaša 27 let in 7 mesecev, delovna doba v našem podjetju pa 22 let in 7 mesecev.

Laznik Terezija, roj. 14. 12. 1919.

Izhaja iz delavske družine, v kateri je bilo 14 otrok. Do 14. leta starosti je obiskovala osnovno šolo v Škocijanu pri Mokronogu.

Prvič se je zaposlila 1. 2. 1937 kot gospodinjska pomočnica in je bila v tem svojstvu zaposlena do 1941. leta pri raznih delodajalcih. Nato se je priučila za kuharsko pomočnico in se je 1941. leta zaposlila kot pomočnica v kuhinji Cerar v Kamniku, tu je bila do maja 1943, takrat pa se je zaposlila kot kuharica pri bivšem direktorju Kresniške industrije apna.

V našem podjetju se je zaposlila 13. 3. 1944. 7. julija 1944 je bila aretirana zaradi suma sodelovanja z NOV, poslana v zapore Begunje, od tam pa v koncentracijsko taborišče Ravensbrück, kjer je bila 3 tedne, od tu pa poslana na delo v tovarno municije Belzig, kjer je delala po 12 ur dnevno do osvoboditve.

Po osvoboditvi se je ponovno zaposlila v našem podjetju septembra 1945 kot brigadirka. Nekaj časa je bila zaposlena na vrtnariji, nekaj časa kot kuharica v menzi, od 1954. dalje pa kot predica v predilnici vse do invalidske upokojitve 18. 8. 1969.

Njena skupna pokojninska doba znaša 31 let, delovna doba v našem podjetju pa skoro 22 let.

Od vseh upokojenk so se poslovili predstavniki podjetja in jim izročili denarne nagrade, ki pripadajo članom kolektiva ob upokojitvi.

Vsem se s tega mesta ponovno zahvaljujemo za njihov trud, ki so ga vložile v delo v podjetju.

O delu komisije SZDL Litija za pomoč mladini pri šolanju

Ker naše podjetje daje že 2 leti finančna sredstva komisiji SZDL Litija za pomoč mladini pri šolanju in ker nam je ta komisija posredovala poročilo o svojem delu, je prav, da zvedo o delu te komisije kaj več tudi člani kolektiva.

Pred dvema leti je bil ustanovljen pri SZDL Litija poseben sklad, iz katerega se daje finančna pomoč mladini pri šolanju. Pomoč dobijo predvsem pridni dijaki in tisti, ki živijo v težkih materialnih razmerah.

Konec šolskega leta 1968/69 je tako pomoč prejelo 35 dijakov oziroma študentov in sicer iz:

upokojenskih družin	13
iz delavskih družin	16
iz obrtniških družin	2
iz kmečkih družin	4

Doseženi uspehi prejemnikov pomoči so v zadnjem šolskem letu bili dobri. Veliko med njimi je bilo prav

dobrih, dva sta bila odlična, najslabši uspeh pa je dober.

Skupni znesek mesečne pomoči je znašal 4230,00 din, povprečno pa je znašala pomoč na posameznika 120,85 din. Pomoč je skromna, ni pa je mogoče povišati, ker ima ta sklad premalo finančnih sredstev. Čeprav je ta pomoč na posameznika skromna, je v enem letu porabljenih v te namene 45 000,00 din ali 4 milijone 500 tisoč starih din.

Komisija je v stalnih stikih s prejemniki pomoči. Ob vsaki konferenci morajo predložiti dokazila o šolskem uspehu, dvakrat na leto pa se skliče z njimi razgovor, katerega vsebina se nanaša na učenje in družbeno politično aktivnost.

Prav bi bilo, da bi naši samoupravni organi tudi v bodoče prispevali sredstva v te namene, da bi tako imeli možnost šolanja nadarjeni otroci tistih družin, ki bi stroškov ne zmogle.

L. R.

Kratke vesti

V bodoče bodo sklepi o delu DS in UO obešeni na oglasni deski pri vratarnici, da jih bodo lahko brali vsi člani kolektiva. Druga stran te deske bo namenjena ostalim splošnim objavam. Na oglasni deski na dvorišču upravne zgradbe pa bo poleg druge deske s splošnimi obvestili tudi deska na kateri bosta dobili svoj prostor Sindikalna podružnica in DITT podjetja. O pomembnejših sklepih organov upravljanja bomo člani kolektiva obveščali tudi v našem časopisu, seveda pa je to malo kasneje kot so objave na deski, zato predlagamo, da se poslužujete tudi obveščanja na oglasnih deskah.

*

Pri pregledu disciplinskih prekrškov v podjetju lahko ugotovljamo, da so slabi in neurejeni medsebojni odnosi tudi večkrat vzrok za obravnavo posameznikov na Komisiji za izrekanje ukrepov. Verjetno bi strpnost, srčna kultura in dosledno spoštovanje pravic in dolžnosti posameznika na delovnem mestu, ter kolegijski medsebojni odnosi zaposlenih v takšnih primerih lahko preprečili marsikatero zasliševanje in obravnavanje na disciplinskih organih, ker se na tak način odnosi ne popravljajo, včasih še bolj skalijo.

*

Modernizacija predilnice tj. montaža novih strojev je v teku. S tem pa so se na delovnih mestih v tem oddelku začasno poslabšali delovni pogoji. Izkopani kanali, prepih, vročina in hlad so spremljevalci takšnih del. Montaža strojev je postopna, tako da bo posameznik s težavami obremenjen le nekaj časa. Sektor vzdrževanja v največji možni meri skrbi za varnost delavcev, vsakdo pa je dolžan posvečati povečano mero pozornosti lastni varnosti, saj bo potrpljenje nagrajeno po končanih delih z nadvse ugodnimi delovnimi pogoji v tem oddelku.

V zadnjem času se dogaja, da člani kolektiva **prinašajo v podjetje alkoholne pijače** (vino, žganje) z namenom, da bi pili med delom ali pa, da bi jih prodali ali poklonili sodelavcem za domačo uporabo.

Po disciplinskem pravilniku je prinašanje alkoholnih pijač v podjetje in pitje alkoholnih pijač med delom **hujša kršitev delovne dolžnosti** in se bodo takšni primeri disciplinsko obravnavali. V bodoče se tudi ne bodo upoštevali izgovori, da je bila pijača namenjena za prodajo in naj se taki posli urejajo na domu ali izven tovarne, nikakor pa ne v tovarniških prostorih.

Vratarsko čuvajska služba je prejela nalog, da skrbneje kontrolira delavce pri prihajanju na delo prav zaradi donašanja alkoholnih pijač.

*

V zadnjem času je precejšnje povpraševanje po preji in računamo, da bo trajalo do konca leta. Ta položaj tržišča želimo izkoristiti v največji meri in bomo povečali napore, da bi lahko zadovoljili potrebe kupcev in ustvarili čim višji dohodek. Sredstva so nam letos še posebno nujno potrebna, ker moramo iz lastnih sredstev sproti odplačevati obveznosti za modernizacijo in rekonstrukcijo podjetja.

*

V mesecu septembru sta bila sprejeta:

Cvetežar Gusti, pripravnik,
Vodišek Franc, elektr. Vajenec.

Podjetje pa so zapustili:

Grgič Kata, odpoved delavca — sporazum,
Bobič Jelka, odpoved delavca — sporazum,
Bratkovič Marija, potek pogodbe za dol. čas,
Končar Štefanija, potek pogodbe za dol. čas.

Tako je stanje delovne sile v podjetju dne 1. 10. 1969 skupaj 868.